

باسمه تعالی

متن کامل مصاحبه شبکه اسکای نیوز انگلستان با جناب آقای دکتر عراقچی وزیر محترم امور

خارجہ جمهوری اسلامی ایران

8 بهمن 1403

سؤال: جناب وزیر، از این که امروز با اسکای نیوز صحبت می کنید متشکرم. شما این شغل را در یک زمان بسیار چالش برانگیز بر عهده گرفته اید. منطقه در آشوب است. ایران شکست های غیرقابل انکاری داشته است و شما مردی را در کاخ سفید دارید که دشمن ایران بوده است. اما دونالد ترامپ اکنون از پیگیری توافق با ایران صحبت می کند. بنابراین هم تهدید وجود دارد و هم فرصت. آیا امکانی می بینید که ایران آماده مذاکره بر سر نوعی توافق با دونالد ترامپ باشد؟

پاسخ: دولت جدید تلاش خواهد کرد که سیاست خارجی آن مؤثر و فعال و البته جامع و متوازن باشد. بنابراین سیاست خارجی ایران در این دولت تلاش می کند تا یک رابطه متوازن با تقریباً همه برقرار کند. فقط استثنائاتی وجود دارد که شما می دانید. بنابراین به این معنی است که ما آماده تعامل و دیپلماسی با تمام نقاط جهان هستیم. متأسفانه، زمانی که کارم را شروع کردم، منطقه در آستانه یک جنگ تمام عیار بود و هدف اصلی من جلوگیری و اجتناب از یک جنگ تمام عیار در منطقه و تشدید بیشتر تنش ها بود که کل منطقه را به فاجعه می کشاند. بنابراین من یک سیاست خارجی بسیار فعال در منطقه دنبال کردم. من تقریباً به تک تک کشورهای منطقه که با آنها رابطه داریم رفتیم، حتی به مصر و بحرین که با آنها روابط دیپلماتیک نداریم. من سعی کردم یک تفاهم و یک صدای مشترک در منطقه ایجاد کنم تا از تشدید بیشتر تنش ها جلوگیری کنم و فکر می کنم موفق بوده ام. بنابراین ما در 5، 6 ماه گذشته یک سیاست خارجی بسیار پرمشغله داشته ایم. در عین حال، من سعی می کنم امکان یک توافق جدید در برنامه صلح آمیز هسته ای خود را دنبال کنم. زمانی که برای مجمع عمومی اخیر در نیویورک بودم، سعی کردم گفت و گویی را با اروپایی ها آغاز کنم. در عین حال، با چین و روسیه مشورت کردم. می دانید، آنها هنوز طرف های برجام یا توافق هسته ای ایران هستند. ما توافق کردیم که به مذاکرات خود ادامه دهیم و راه جدیدی برای حل این سوء تفاهم ها و بی اعتمادی ها در مورد برنامه هسته ای ایران، بازگشت به برجام یا حداقل به منطق برجام

پیدا کنیم و ببینیم چگونه می توانیم راه حل جدیدی در این زمان بسیار دشوار پیدا کنیم. البته این قبل از انتخابات در ایالات متحده بود. پس از انتخابات، ما هنوز منتظریم تا ببینیم رویکرد و سیاست دولت جدید چگونه و چیست. منطق توافق هسته ای اعتمادسازی در برنامه هسته ای ما در ازای لغو تحریم هاست. البته، ایالات متحده باید بخش عمده ای از آن باشد زیرا بیشتر تحریم ها توسط ایالات متحده اعمال شده است. بنابراین این که آیا ما می توانیم به همان منطق برگردیم و مذاکرات را بر اساس یک بازی برد-برد دوباره آغاز کنیم، هنوز چیزی است که منتظر شنیدن آن از طرف مقابل هستیم. البته ما به زبان تهدید پاسخ نمی دهیم. این یک واقعیت است و ما آن را در گذشته ثابت کرده ایم، اما به زبان احترام پاسخ می دهیم. ما این را در گذشته ثابت کرده ایم، همان زمانی که مذاکرات برجام را آغاز کردیم و به یک نتیجه و توافق رسیدیم. دلیلش این بود که با زبان احترام و بر اساس احترام متقابل و منافع متقابل با ما برخورد شد و ما توانستیم یک بازی برد-برد را تعریف کنیم و سپس به یک راه حل برد-برد برسیم. ما موفق شدیم و کل جهان آن را جشن گرفت. بنابراین ما آماده تکرار همان تجربه هستیم. ما در عین حال، تجربیات دیگری هم داریم. وقتی ما را تهدید کردند، وقتی ما را تحریم کردند، نتیجه چه بود؟ ما اکنون در فناوری هسته ای صلح آمیز خود بسیار پیشرفته تر هستیم. ما اکنون در صنایع دفاعی خود بسیار پیشرفته تر هستیم. چرا؟ زیرا آنها ما را تحریم کردند و ما را مجبور کردند که به توانایی های خود تکیه کنیم و روی پای خود بایستیم. بنابراین تحریم ها کارساز نبوده اند.

سؤال: ترامپ می گوید معامله با ایران ایده ی خوبی خواهد بود. و به نظر می رسد افرادی را منصوب می کند که ممکن است دیپلماسی را دنبال کنند. بنابراین به نظر می رسد که دونالد ترامپ می خواهد مسیر دیپلماسی را با ایران بررسی کند. آیا ایران نیز آماده است تا با آمریکا مذاکره کند؟

پاسخ: ما یک توافق داشتیم؛ برجام که به عنوان دستاورد دیپلماسی در نظر گرفته می شد. همان طور که گفتم، کل جهان آن را جشن گرفت. همه به ایران و 1+5 برای حل یک سؤال بسیار دشوار از طریق دیپلماسی تبریک گفتند و سپس نتیجه چه بود؟ پس از آن چه اتفاقی افتاد؟ آن اتفاق هرگونه اعتماد باقی مانده بین ایران و ایالات متحده را از بین برده است.

سؤال: پس اکنون می گوئید اگر با احترام با شما برخورد کنند، یک معامله خوب در دسترس خواهد بود؟ آیا شما به میز مذاکره بازخواهید گشت؟

پاسخ: من مخالفتی ندارم. می خواهم بگویم که اکنون بی اعتمادی بیشتری بین ما وجود دارد و ما باید ابتدا بر آن بی اعتمادی غلبه کنیم. باید اعتماد کافی برای ایران وجود داشته باشد تا یک بار دیگر وارد مذاکرات شود. فکر می کنم ما هنوز می توانیم به آن توافق برسیم.

سؤال: مذاکره با چه کسی؟ شرکت کنندگان در این مذاکرات چه کسانی هستند؟ این ها سؤالات جدی هستند که هنوز به آن ها پاسخ داده نشده است. به نظر می رسد ترامپ برخی از دشمنان سرسخت شما را در دولت اول خود اخراج کرده است. او افرادی را منصوب کرده است که به دیپلماسی معتقدند. و همان طور که می دانید، او فردی است که با ایران خصومت داشته است، اما در عین حال او یک معامله گر است. آیا این کسی است که فکر می کنید علی رغم تمام سابقه ی بدی که با شما داشته و علی رغم تمام مشکلاتی که در گذشته داشته اید، ممکن است بتوانید در آینده با او معامله کنید؟

پاسخ: من هیچ ایده ای را رد نمی کنم. من به شما نمی گویم که ایران برای هیچ مذاکره ای آماده نیست. نه، اما ما این بار خیلی مراقب هستیم. آخرین باری که ما مذاکره کردیم تجربه بدی بود. این که چگونه این تجربه بد می تواند به یک تجربه خوب تبدیل شود هنوز باید دید. هنوز ابهاماتی وجود دارد. ولی راستش را بخواهید فکر می کنم او مشاورانی دارد که در مورد واقعیت ایران و این که چگونه ایران در مقابل تهدیدها و در پاسخ به آنها رفتار می کند، به او توضیح دهند. بنابراین امیدوارم از آن تجربیات استفاده شود. زیرا کل جهان می داند که این منطقه متعلق به کشورهای منطقه است.

سؤال: ولی همه می دانند که قلب تنش ها رابطه ایران با آمریکا است، تنش هایی که قدمت زیادی دارد. دنیا منتظر است تا ببیند و ایرانی هایی که ما با آنها در اینجا صحبت کرده ایم، منتظرند تا ببینند که آیا می توان با دونالد ترامپ معامله کرد یا خیر. شما تازه از افغانستان برگشته اید و با طالبان ملاقات کرده اید. آنها با دونالد ترامپ مذاکره کرده اند. آیا بارقه امیدی از آنچه از رئیس جمهور جدید می شنوید وجود دارد؟

پاسخ: باید اعتماد ما را بدست بیاورند.

سؤال: بنابراین شما آن را رد نمی‌کنید، اما می‌خواهید خیلی بیشتر از دونالد ترامپ و دولت او بشنوید؟

پاسخ: البته، ما که فعلاً چیز خاصی نشنیده ایم. ما بستر 1+5 یا 3+3- همان طور که اروپایی‌ها مایلند بگویند- را داشتیم. ما دفعه قبل آن بستر را داشتیم و مذاکره کردیم. این بار آیا این قالب دوباره کار می‌کند؟ این یک سؤال است. و این که مبنای مذاکرات چه خواهد بود؟ ما یک توافق داشتیم و هنوز هم یک توافق داریم. برجام هنوز زنده است و به جز ایالات متحده، سایر شرکت‌کنندگان هنوز در آن هستند. بله، ما برخی از تعهدات خود را اجرا نمی‌کنیم؛ زیرا از بخش لغو تحریم‌های برجام بهره‌مند نمی‌شویم. این یک سؤال دیگر است. اما ما هنوز عضوی از برجام هستیم. ما هنوز در توافق هستیم. روسیه و چین هم هنوز هستند. بنابراین، برجام در اکتبر امسال به یک نقطه بسیار مهم نزدیک می‌شود که می‌تواند نقطه بحران باشد و من باید هشدار دهم که اگر نتوانیم قبل از آن به راه حل خوبی برسیم، مشکل جدی خواهیم داشت. ما معتقدیم که پنجره دیپلماسی هنوز باز است، هرچند برای مدت کوتاهی، مشروط بر این که طرف‌های دیگر تمایل واقعی نشان دهند. بدون چنین تعهدی، ما یک مسیر جایگزین را دنبال خواهیم کرد.

سؤال: این باعث نگرانی در غرب شده است. آیا می‌توانید توضیح دهید منظور شما از یک مسیر جایگزین چیست؟ زیرا بسیاری از مردم می‌گویند به این معنی است که ایران احتمالاً از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای خارج می‌شود. آیا منظور شما این بود؟

پاسخ: ساخت سلاح در برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ما جایی ندارد. ما به ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای خود اطمینان داریم و مشکلی برای به اشتراک گذاشتن این اطمینان با دیگران نداریم. به همین دلیل است که تصمیم گرفتیم مذاکرات با طرف‌های دیگر 1+5 را آغاز کنیم. آن‌ها در مورد ماهیت صلح‌آمیز برنامه ما سؤالاتی داشتند. خوب، آنها با زبان احترام به سراغ ما آمدند و سپس مذاکرات در ابتدا موفقیت‌آمیز بود، اما بعد به یک تجربه بد تبدیل شد. بنابراین تحریم‌ها بازگشته‌اند و ما دیگر از برجام بهره‌مند نیستیم. اما برنامه ما هنوز صلح‌آمیز است. اگر به اکتبر برسیم و سپس قطعنامه‌های قبلی شورای

امنیت برگردند و ایران دوباره در ذیل فصل 7 منشور قرار گیرد، آنگاه شما، اگر خود را به عنوان یک ایرانی تصور کنید، چه نتیجه ای می گیرید؟ این یعنی که سیاست ما اشتباه بوده است. یعنی که ما احتمالاً مسیر اشتباهی را انتخاب کرده ایم زیرا دیپلماسی را انتخاب کردیم و به توافق رسیدیم ولی در نهایت همه تحریم ها بازگشتند و اگر ما دوباره به شورای امنیت و ذیل فصل 7 برگردیم به این معنی است که ما اشتباه کرده ایم و باید به دنبال یک جایگزین باشیم.

سؤال: آن گزینه جایگزین چیست؟

پاسخ: نمی دانم. صادقانه بگویم: نمی دانم. چون هنوز در حال بررسی است. در ایران بحث داغی در مورد آن گزینه جایگزین وجود دارد. بله. بحث ها هست و این بحث ها در همه سطوح، حتی در خیابان ها و بین مردم عادی بسیار داغ است. دیدگاه های مختلفی وجود دارد. نمی دانم کدام یک در نهایت غالب خواهد شد، ولی بحث ادامه دارد. اما در اکتبر به نقطه ای خواهیم رسید که باید تصمیم بگیریم. به همین دلیل است که به شما گفتم که اکتبر امسال می تواند تبدیل به کانون بحران شود و باید از آن اجتناب کنیم. من باور دارم که دیپلماسی هنوز می تواند کار کند، اما باید خلاق باشیم، صادق باشیم و اعتماد بسازیم، و آنها هم باید برای ما اعتماد بسازند. چرا باید به میز مذاکره بازگردیم؟ باید دلیلی برای این کار وجود داشته باشد. ولی الان بعضی ها می گویند که دیپلماسی ممکن است اشتباه بوده باشد و این موضوع در کشور نظرات مختلفی را به خود جلب کرده است. نه فقط در دولت بلکه در همه جا. به دانشگاه ها بروید و با استادان دانشگاه و دانشجویان صحبت کنید. به سراغ رسانه ها و مطبوعات بروید. به بازار بروید و از مردم عادی بپرسید. این یک سؤال بزرگ برای همه است. آن گزینه جایگزین فقط همان چیزی که شما گفتید نیست. گزینه های مختلفی وجود دارد و ما روی همه آنها کار می کنیم. نکته این است که قبل از این که به اکتبر برسیم، باید از زمان باقی مانده استفاده کنیم و سعی کنیم راه حل بهتری پیدا کنیم. سعی کنیم دوباره از دیپلماسی استفاده کنیم. ما در گذشته تجربه این را داشته ایم. چرا این تجربه را تکرار نکنیم؟

سؤال: در هر حال ما رئیس‌جمهوری داریم که با وجود همه اشتباهاتش، حالا می‌گوید که توافق با ایران خوب خواهد بود. آیا شما همان‌طور که او به سمت ایران دست دراز کرده است، به سمت او دست دراز خواهید کرد؟ چون توافق خوب است.

پاسخ: صرفاً گفتن اینکه توافق خوب است کافی نیست و نمی‌توانیم براساس آن تصمیم بگیریم. ما تجربیات بدی داریم. این یک حقیقت است. امیدوارم که دولت جدید این را درک کند که آنها تجربیات بدی برای ما برجا گذاشته‌اند، با بسیاری از عناصر بی‌اعتمادی. چیزهای زیادی وجود دارد که به ما اجازه نمی‌دهد دوباره به آنها اعتماد کنیم و باید این بی‌اعتمادی که بین ما وجود دارد را برطرف کنند. چگونه؟ نمی‌دانم. به آنها بستگی دارد. پس ما به راه خود ادامه می‌دهیم. برنامه هسته‌ای ما صلح‌آمیز است و ما این برنامه صلح‌آمیز را ادامه خواهیم داد. در حال حاضر هیچ‌گونه تمایلی برای تغییر مسیر خود نداریم. فتوا وجود دارد. این یک فتوای بسیار مهم است. ایران از 50 سال پیش هنوز عضو NPT است. فتوا وجود دارد. برجام وجود دارد. نیت ما برای ایجاد اعتماد بیشتر در مورد صلح‌آمیز بودن برنامه‌مان وجود دارد. پس این‌ها دارایی‌های ما هستند. چرا باید الآن درباره گزینه‌های جایگزین صحبت کنیم؟ بیایید از دارایی‌های خود استفاده کنیم.

سؤال: اما کسانی هستند که می‌گویند شاید گزینه‌ای جایگزین لازم باشد. همچنان که از کمال خرازی، مشاور مقام رهبری شنیده‌ایم که اگر تهدیدی وجود داشته باشد، ایران ممکن است سیاست خود را تغییر دهد.

پاسخ: سیاست ما تغییر نکرده است. دکترین ما تغییر نکرده است و ما در حال حاضر هیچ قصدی برای تغییر آن نداریم.

سؤال: آیا شما آماده‌اید که به دونالد ترامپ فرصتی بدهید تا حداقل آنچه را که می‌خواهد بگوید گوش کنید؟ و اگر او حرف‌های درست بزند و با احترام برخورد کند، با او صحبت خواهید کرد؟

پاسخ: ما با آمریکایی‌ها ما روزها و روزها مذاکره کردیم. من بخشی از آن بودم. من روزها و روزها با آمریکایی‌ها چه به صورت دوجانبه و چه چندجانبه مذاکره کردم. پس ما حسن‌نیت و نیت خوب خود را برای رسیدن به یک راه‌حل برخاسته از مذاکره ثابت کرده‌ایم. پس میل به رسیدن به یک راه‌حل هنوز وجود دارد، اما به عوامل زیادی بستگی دارد. بسیاری از عناصر دیگر باید قبل از آن حل شوند.

سؤال: به سراغ بحث اسرائیل برویم. چون فکر می‌کنم تهدیدی از سوی اسرائیل وجود دارد. ما از وزیر خارجه اسرائیل شنیده‌ایم که گفته است هیچ وقت زمانی بهتر از این برای حمله به ایران نبوده است چون ایران در ضعیف‌ترین حالت خود است. دونالد ترامپ هم گفته است که اگر توافقی انجام نشود، آماده است که از اسرائیل در این زمینه حمایت کند. چقدر از این احتمال نگرانید؟

پاسخ: آنها می‌دانند که این یک تهدید واقعی نیست، چون آنها از قابلیت‌های ما برای پاسخ مطلع هستند و ما به وضوح اعلام کرده‌ایم که هرگونه حمله به تأسیسات هسته‌ای ما با پاسخ فوری و قاطع مواجه خواهد شد. آنها به خوبی می‌دانند که پاسخ ما چگونه خواهد بود. فکر نمی‌کنم که آنها مرتکب چنین عمل جنون‌آمیزی شوند. این واقعاً جنون‌آمیز است و هر چیزی را در منطقه به یک فاجعه بزرگ تبدیل خواهد کرد. من حتی نمی‌خواهم در مورد آن صحبت کنم. چرا؟ چون فکر می‌کنم این تهدید واقعی نیست. این تهدیدی منقضی شده است. پس بیایید در مورد دیپلماسی صحبت کنیم. بیایید در مورد چگونگی حل مسائلی صحبت کنیم که در 30 روز حل نمی‌شود.

سؤال: موضوع دیگر درباره اسرائیل، فلسطین و غزه است. دیروز دونالد ترامپ گفته است که یک گزینه می‌تواند پاکسازی غزه باشد. ترامپ این پیشنهاد را به فلسطینی‌ها داده است که آنها را به جایی دیگر منتقل کنند. آیا این یک خط قرمز برای ایران است؟ و اگر این اتفاق بیفتد، ایران چه واکنشی نشان خواهد داد؟

پاسخ: فراموش نکنیم که در نهایت اسرائیلی‌ها به این نتیجه رسیدند که باید با حماس مذاکره کنند. آنها به آنجا رفتند تا حماس را نابود کنند، اما در نهایت مجبور شدند با همان حماس برای آزادسازی زندانیان

خود مذاکره کنند. پس پیشنهاد من چیز دیگری است. به جای فلسطینی‌ها، سعی کنند اسرائیلی‌ها را اخراج کنند. آنها را به گرینلند بپزند تا با یک تیر دو نشان بزنند. تا مشکل در گرینلند حل شود و اسرائیلی‌ها هم در آنجا باشند.

سؤال: آیا شما فکر می‌کنید اسرائیل حق زندگی در آنچه که سرزمین خود می‌داند را دارد؟

پاسخ: هر کسی حق زندگی دارد، اما هیچ کسی حق ندارد سرزمین‌های دیگران را اشغال کند. این سرزمین فلسطینی‌ها است و فلسطینی‌ها باید در مورد سرزمین و سرنوشت خود تصمیم بگیرند. ما هیچ‌گاه نگفته‌ایم که اسرائیلی‌ها یا یهودیان حق زندگی ندارند. البته که آنها حق زندگی دارند. ما داریم در مورد این که چگونه مسأله فلسطین را مدیریت کنیم، صحبت می‌کنیم. فلسطین متعلق به فلسطینی‌ها است. ما باور داریم که تنها راه حل یک راه حل "یک دولتی" است. دیگران در مورد راه حل دو دولتی صحبت می‌کنند، اما ما باور داریم که راه حل در وجود یک دولت و یک کشور است. ما نیاز داریم به یک کشور که در آن تمام ساکنان اصلی این سرزمین، چه مسلمان، چه مسیحی، چه یهودی، با هم زندگی کنند و در یک فراندوم برای آینده خود شرکت کنند. و این چیزی عجیب نیست. ما همین تجربه را اخیراً در تاریخ جدید داشته‌ایم، که همان رژیم آپارتاید در آفریقای جنوبی بود که تبدیل به یک رژیم دموکراتیک جدید شد. پس راه حل ما برای مسأله فلسطین این است که به سوی یک راه حل دموکراتیک برویم. شما نمی‌توانید تمام فلسطینی‌ها را بکشید. نمی‌توانید تمام فلسطینی‌ها را اخراج کنید. نمی‌توانید تمام خانه‌ها را نابود کنید. آن‌ها در گذشته این کارها را کرده‌اند، اما هیچ نتیجه‌ای نگرفته‌اند. در 15 ماه گذشته آن‌ها این تجربه را داشتند، اما نتیجه در نهایت این شد که باید با فلسطینی‌ها مذاکره کنیم تا این مشکل را حل کنیم.

سؤال: شما گفتید که این را پیروزی برای فلسطینی‌ها می‌بینید. اما چگونه می‌توان گفت پیروزی است

در حالی که به نظر می‌رسد دست کم 50,000 فلسطینی جان خود را از دست داده‌اند؟

پاسخ: پیروزی در جنگ بر اساس شمارش تعداد کشته‌ها تعریف نمی‌شود. آیا توانسته‌اند به اهداف خود برسند یا نه؟ اسرائیل وارد غزه شد تا آن‌طور که ادعا می‌کرد، حماس را نابود کند و زندانیانش را آزاد

کند. هیچ‌کدام از این اهداف محقق نشد. البته هیچ‌کدام از این پیروزی‌ها برای فلسطینی‌ها بدون هزینه به دست نیامد. و من فکر می‌کنم این انتخاب فلسطینی‌ها است. آن‌ها در 80 سال گذشته خیلی رنج کشیده‌اند و در زمان‌های سخت کشتارهای زیادی را تجربه کرده‌اند، حتی در این زمان هم تحت نسل‌کشی قرار گرفتند اما مقاومت کردند و این یعنی جافشانی.

سؤال: در سال گذشته، ما شاهد تضعیف شدید حزب‌الله بودیم. ما شاهد مرگ حسن نصرالله، متحد نزدیک ایران بودیم. همچنین شاهد ترور اسماعیل هنیه، رهبر حماس، در همین شهر بودیم. ما شاهد برکناری متحدان بشار اسد از قدرت بودیم. آیا می‌توان گفت که استراتژی شما دیگر کار نمی‌کند؟ آیا باید به طور کامل در مورد نحوه فعالیت خود در منطقه بازنگری کنید؟ چون اتفاقاتی رخ داده است. یعنی قطعاً باید اذعان کنید که امسال چیزهای زیادی را از دست داده‌اید. متحدانی که ترور شده‌اند. متحدانی که توسط دشمنان سنی جهادی ایران از قدرت ساقط شده‌اند. آیا این را می‌پذیرید که در سال گذشته اوضاع به نفع ایران پیش نرفته است؟

پاسخ: من معتقدم که در طول یک سال گذشته ضربات جدی فراوانی به مقاومت در منطقه وارد شده و هزینه‌های بسیاری بر آن تحمیل شده است، اما باید بدانیم که مقاومت یک مکتب فکری و یک آرمان است. با کشته شدن افراد این آرمان از بین نمی‌رود. همان‌طور که آرمان فلسطین در طول 80 سال گذشته از بین نرفته است، علی‌رغم این که کشته‌های زیادی داده‌اند و بسیاری از رهبران آن‌ها به شهادت رسیده‌اند ولی آرمان همچنان زنده است. آرمان مقاومت هم همین‌گونه است. درست است که حماس و حزب‌الله صدمات زیادی را متحمل شده‌اند اما در حال بازسازی خود هستند. مهم این است که این مکتب فکری و این آرمان از بین نخواهد رفت. من می‌خواهم یک مثالی برای شما بیاورم؛ انقلاب فرانسه، مادر بسیاری از تفکرات و آرمان‌ها در اروپا و آمریکا به شمار می‌رود، اما ببینید چگونه بعداً تغییر کرد. ما بازگشت ناپلئون را داشتیم، دیکتاتوری را داشتیم و اشکال دیگر حکومت را، اما آرمان نشأت گرفته از انقلاب فرانسه هنوز در کشورهای غربی وجود دارد. بنابراین این آرمان اشکال مختلفی به خود گرفت، اما ایده اصلی هنوز وجود دارد. این در مورد مقاومت نیز صدق می‌کند و در عرصه بین‌الملل، این فراز و نشیب‌ها طبیعی است. مقاومت در طول سال گذشته پیروزی‌های بسیار زیادی داشته است. شکست هم طبیعی است ولی مهم

این است که خود را بازسازی کند و به مسیر خود ادامه دهد. مردم به حمایت از حماس و حزب الله ادامه خواهند داد و آنها را به قدرتی که قبلاً داشتند برمی گردانند تا بتوانند همچون قبل در برابر اسرائیل مقاومت کنند. حماس و حزب الله مستقل هستند و خودشان مستقلاً تصمیم گیری می کنند. ما همیشه از آرمان آنها حمایت کرده و خواهیم کرد. در آینده هم به تصمیم خود آنها بستگی دارد. اگر از ایران حمایتی بخواهند، مسلماً به آنها پاسخ مثبت می دهیم.

سؤال: من فکر می کنم بسیاری از مردم در این فکر هستند که آیا ایران باید در استراتژی خود و در نحوه پاسخ به اسرائیل و آمریکا تجدید نظر کند. به عقیده ی آنها ایران باید راه جایگزینی برگزیند و از حمایت از این متحدان که چنین خاری در چشم دولت اسرائیل و نفوذ آمریکا در منطقه بوده اند دست بردارد.

پاسخ: ولی من معتقدم که این دیگران هستند که نیاز دارند استراتژی ها و سیاست های خود را بازنگری کنند، زیرا اسرائیل نتوانست به اهداف خود دست یابد و پیش از این هرگز تا این حد منزوی نشده بود. این انزوا برای اسرائیل بی سابقه است. اسرائیل نه در غزه و نه در لبنان به اهداف و مقاصد خود نرسید و علی رغم صدمات متعددی که به حزب الله وارد کرد اما نتوانست حتی به اندازه جنگ 33 روزه در جنوب لبنان پیش روی کند و ناچار به پذیرش آتش بس شد. لذا در وهله اول این اسرائیل است که باید در سیاست ها و استراتژی های خود تجدید نظر کند. این اولین بار نیست که حزب الله رهبر خود را از دست می دهد یا فرماندهانش به شهادت می رسند اما در مقایسه با دفعه قبل که رهبر خود را از دست داد، اکنون قوی تر و بزرگتر شده است. همین امر در مورد فلسطینیان نیز صادق است. 80 سال کشتار نتوانسته است روح و آرمان آنها را نابود کند. بنابراین وقتی در مورد آرمان ها صحبت می کنیم، باید بدانید که آرمان تغییر نمی کند. شاید تاکتیک ها تغییر کند، اما آرمان همیشه وجود خواهد داشت.

سؤال: دیروز خانمی در بازار به من گفت که ایران همه ی پولش را دارد برای دیگران خرج می کند. این در حالی است که ایرانی ها در داخل کشور به پول نیاز دارند ولی مقامات پول زیادی برای حمایت از کشورهای دیگر می فرستند. تخمین زده می شود که شما میلیاردها دلار برای حمایت از بشار اسد هزینه کرده اید و او اکنون از سقوط کرده است. این یک هدر دادن کامل پول است، این طور نیست؟

پاسخ: نظرات مردم متفاوت است، اما مسأله این است که شما نمی توانید قضاوت کلی خود را بر اساس آنچه یک فرد یا یک خانم در یک بازار می گوید، قرار دهید. ولی این نکته درست است که ایران برای امنیت خود هزینه های سنگینی کرده است و به این کار ادامه خواه داد. همچنین ما برای پیشبرد مقاومت بسیار حمایت کرده ایم و در آینده نیز این کار را ادامه خواهیم داد. هم زمان برای پیشرفت اقتصادی کشور تلاش کرده ایم و دستاوردهای خوبی هم داشته ایم. من با دیپلمات های زیادی صحبت کرده ام که به ایران آمده و از تهران دیدن کرده اند. نمی توانند باور کنند که آنچه می بینند تهرانی است که چهل سال تحت تحریم های سنگین آمریکا زندگی کرده است. نه فقط تهران بلکه در همه شهرهای ایران پیشرفت های چشمگیری را شاهد هستیم. بنابراین چنین نیست که ما پول کشور را فقط برای دیگران صرف کرده باشیم. ما برای امنیت خود این مخارج را متقبل شده ایم و این امری ضروری است و همه کشورها این کار را انجام می دهند.

سؤال: ولی با تورم 50 درصدی این رقم و بیکاری 25 درصدی؟ پول ملی شما هرگز به اندازه ی فعلی پایین نبوده است. پس این ها دستاورد نیستند. بسیاری از مردم شما به ما گفته اند که فقط می خواهند تغییری را ببینند. می گویند که زندگی در اینجا غیرممکن است. یک زن به ما گفت که هرکسی را که می شناسد تلاش می کند کشور را ترک کند. پس مطمئناً در داخل هم نیاز به تغییر دارید، این طور نیست؟ یا سوء مدیریت دولت است؟

پاسخ: فراموش نکنید که ما توسط ایالات متحده و برخی از اروپایی ها تحت تحریم هستیم. ما بر اساس سیاست فشار حداکثری ایالات متحده زندگی می کنیم. این را فراموش نکنید. و سیاست فشار حداکثری هنوز وجود دارد چون می دانید که این سیاست توسط دولت قبلی (بایدن) هم دنبال می شد. بنابراین این فشارهایی است که هنوز وجود دارد. و بله، بخشی از آن به دلیل سوء مدیریت است. اما ما داریم سعی می کنیم همه این ها را مدیریت کنیم. من مطلع هستم که مشکلات و کاستی های زیادی وجود دارد اما ما به طور کلی توانسته ایم این مشکلات را مدیریت کنیم. و همان طور که گفتم، اینجا ایران و اینجا تهرانی است که 40 سال زیر تحریم آمریکایی ها زندگی کرده است و شما می بینید که زندگی در تهران چگونه است. شما در بازار بوده اید و دیده اید که این بازار یک کشور تحت تحریم نیست.

سؤال: موضوع دیگری که در چند سال اخیر برای ایرانیان مطرح بوده حقوق زنان است. دولت، رئیس جمهور شما، اجرای قانون حجاب و عفاف جدید را به تعویق انداخته و از مبهم بودن و نیازمند اصلاح بودن آن انتقاد کرده است. آیا این اعترافی است به این که دولت قبل حقوق زنان را به درستی رعایت نکرده و در این زمینه اشتباه کرده است؟

پاسخ: موضوع حجاب در افکار عمومی ایران یک موضوع جدی است. درباره ی حجاب نظرات مختلفی وجود دارد، اما موضوع این است که همه ما باید تابع قانون باشیم. برای تغییر قانون دیدگاه هایی وجود دارد. سازوکارهای قانونی ما در کشور به این دیدگاه ها رسیدگی می کنند؛ مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و همچنین شورای عالی امنیت ملی روی این موضوع کار می کنند. ما تابع قوانینی هستیم که در این خصوص وضع می شود. در واقع، برخی افراد می خواهند قانون را آسان کنند. دیگری هستند که می خواهند قانون را تقویت کنند و آن را سخت تر کنند. اما این بر عهده تصمیم گیرندگان است. بنابراین هر آنچه به عنوان قانون تصویب می شود باید مورد اطاعت همه ما باشد.

سؤال: شما به عنوان یک مرد در دولتی که عمدتاً از مردان تشکیل شده است، آن هم در سال 2025، به چه حقی باید به زنان بگویید که چگونه می توانند زندگی کنند؟

پاسخ: دولت فعلی دولتی است که بیشترین تعداد زنان را در کابینه دارد. تعداد زنانی که مشغول تجارت یا انجام کارهای اجتماعی و فرهنگی هستند بیش از قبل شده، حتی در عرصه سیاست و یا نمایندگی مجلس نیز به همین شکل است. البته که تعداد آنها شاید هنوز کافی نباشد اما فراموش نکنید که ما این روند را به تازگی شروع کرده ایم. باز هم فراموش نکنید که ایران فقط 45 سال پیش دموکراسی خود را آغاز کرده است و ما تا پیش از آن تحت دیکتاتوری مورد حمایت آمریکایی ها قرار داشتیم. یک خانواده فاسد بر ایران حکومت می کرد و به طور کامل توسط ایالات متحده حمایت می شد. چرا؟ زیرا آنها خدمتگزار منافع آمریکایی ها در منطقه بودند. ولی الان وضع تغییر کرده است. بنابراین شما در غرب می دانید که دموکراسی یا نهادهای دموکراتیک، سال ها زمان نیاز دارند ولی ما به تازگی شروع کرده ایم. ضمن این که ما روش زندگی خودمان را داریم. اینجا جمهوری اسلامی است، پس فقط جمهوری نیست، جمهوری "اسلامی" است. پس باید بین

ارزش های اسلامی و ارزش های دموکراتیک و نهادهای دموکراتیک همزیستی ایجاد کنیم. این کار آسانی نیست. ما سعی کرده ایم یک دموکراسی واقعی و بر اساس ارزش های خودمان و ارزش های دینی ایجاد کنیم. و این، مدت زیادی طول می کشد تا تبدیل به یک تجربه موفق شود. و باز هم فراموش نکنید که در 45 سال گذشته که سعی کردیم این مدل دموکراسی را معرفی کنیم، با 8 سال جنگ تحمیلی صدام حسین مواجه بودیم و 40 سال تحریم و این همه فشار علیه ما وجود داشته است. اگر ما را به حال خود رها کنند، ما می دانیم که چگونه جامعه خود را مدیریت کنیم.

خیلی ممنون. از وقتی که برای مصاحبه گذاشتید .